

STRÖMSBOKEN

AV
ALFRED MATTESSON

Del II:1, Häft. 8

• STRÖMS HEMBYGDSFÖRENINGIS ÅRSPUBLIKATION 1951

Ströms Hembygdsförening.

Styrelse.

Ledamöter: Rektor Alfred Mattesson, ordf., sekr. och kassaförvaltare, Slöjdlärarinnan fröken Karin Nilsson, v. ordf., Lantbrukare Gunnar Brorsson, Bredkälen, Jordbruksinspektör Olof Eriksson, Hemmansägare P. W. Eriksson, Vågdalen, Fru Anna Espmark, Åspnäs, f. d. Länsskolvaktare Per Jacobsson, Näsviken, Ingenjör Elias V. Johansson, Grelsgård, Distriktsöverlärare Stig Lander, Slöjdlärarinnan fröken Rebecka Ström.

Suppleanter: Hemmansägare Jonas Hansson, Öjarn, Fru Gölin Isaksson, Bonäset, Lantbrukare Anders Johansson, Tullingsås, Hemmansägare Mattias Näsström, Strandliden, Lärarinnan fru Wera Sandhill, Lövberga, Hemmansägare Jonas Texhammar, Tåxan.

Hedersledamot.

F. d. Bankdirektör O. Olofsson, Näset.

Ständiga Medlemmar.

F. d. Bankdirektör Gunnar Björkman, Stockholm, Advokat Artur Bååthe, Stockholm, Hemmansägaren Magnus Rosenberg, Öhn.

Årsbetalande medlemmar 1950 voro 252.

7a.

Randanmärkningar.

I förra häftet av Strömsboken lämnade jag en kort redogörelse för avvittringsverket i Jämtland intill år 1786, då det helt och hållet inställdes. Det skulle dröja 34 år, innan Jämtland fick en ny avvittringsstadga. Uppgifterna, som här lämnas, äro liksom förut hämtade ur Jan Eric Almquists redogörelse i verket Svenska lantmäteriet 1628—1928, del I.

Då två torpare år 1805 klagade hos Kungl. Maj:t därför att de fått avslag av kammarkollegium på en ansökan att få anlägga nytt hemman på ett kronoavradsländ, emedan detta inte var avvittrat i laga ordning från tillstötande hemman, påbjöd Kungl. Maj:t utredning om möjligheterna att upphäva 1786 års förbud mot avvittring. I den utredning, som kammarkollegium gjorde, påvisades, att någon «ordentlig» skattläggning aldrig blivit verkställd i Jämtland. Det var bara ett och annat boställe eller enskilt hemman, som undergått förmedling (reglering i mantal eller jordeboksränta). Det mantal som införts i jordeboken på 1640-talet, grundades ej på en verklig undersökning av ägornas beskaffenhet. Mantalet hade i stället rätats efter det tunnland utsäde, som varje hemmansäbo vid den

tiden uppgivit. Någon överensstämmelse hade på det sättet ej kommit att gälla mellan hemmanets tillhörigheter och dess skatter och onera (besvär, pålagor). Denna olikhet hade Kungl. Maj:t velat avhjälpa genom att tilldela svagare hemman understöd av kronomark, men verkan blev en helt annan än som avsetts, då det skedde 1666. De svagare hemmansäborna hade kommit att stanna vid sin förra vanmakt, medan de redan förut förmögna hemmansägarna fått ett sådant överflöd av jord, att innehavarna själva icke haft möjlighet tillgodogöra sig detta, men de hade hindrat andra från att göra nyttiga uppodlingar. Genom avvitrningen 1752 hade en början gjorts, men först genom 1780 års instruktion hade ordentliga revningar (avmätning och kartläggning) och skatteläggningar påbjudits. Tyvärr upphörde avvitrningsverket 1786. Anledningen var då regeringens ömma omtanke om allmogen, men avvitrningen i andra provinser hade visat, att genom revning och kartläggning hade en säker besittning av jorden på det kraftigaste uppmuntrat lantmännen till större odlingsflit. Genom avvitrningen skulle Jämtlands innevänares välbefinnande främjas och statsinkomsterna från landskapet ökas. Detta utlåtande av kammarkollegiet bifölls av Kungl. Maj:t och remitterades till överdirektören för lantmäteriet samt till K. B. (konungens befallningshavande). Först den 23 november 1820 förelåg ärendet i det skick, att statsrådet kunde behandla det. Den 8 december s.ä. utfärdades Kungl. Maj:ts nådigt stadga angående avvitrningsverket i Jämtland och den 1 maj 1821 kunde avvitrningen taga sin början.

Om man vill fullt förstå innebörden av den nya författningen, är det nödvändigt att känna till de ekonomiska riktlinjer, som efter 1809 års statsvälvning blivit ledande för de maktägande i landet. Det var den engelska nationalekonomen Adam Smith (1723—1790), som med sin lära, att näringslivet bör lämnas i största möjliga frihet, påverkat dem. Statens jord borde i så stor utsträckning som möjligt överlämnas åt enskilda för att göras produktiv. Människans ständiga strävan att förbättra sin ställning leder till att det helas bästa främjas. Denna lära kom att ändra den hittills förda skogspolitiken. Vid riksdagen 1809 bestred man, att staten var i stånd att med framgång förvalta sina skogar. Det framhölls att framfarna regenter hade utfärdat stränga författningar i avsikt att förhindra skogsskövling, men att dessa haft motsatt verkan. Bönderna hade aldrig hittills endast haft intresse av att skövla skogarna, då de kunnat vara säkra om besittningen av dessa. Den nya avvitrningsstadgan av 1820 för Jämtland hade påverkats av dessa läror. Ursprungligen hade avvitrningen varit en gränsbestämning mellan kronans och den enskildes mark. Nu blev den främsta orsaken till avvitrningens återupptagande att bereda hemmansäborna full visshet och säkerhet om ägorymden och att skapa tillfälle till anläggande av nya hemman på kronoallmänningar och överloppsmarker. Kort och gott: att befrämja landets uppodlande och bebyggande. I stadgan uttrycktes det så: »det stora ändamålet» med avvitrningen var »kronomarkernas indelande till nya hemman». Det framhölls också i ingressen till författningen, att Jämtland i fråga om odling och folkmängd ej ut-

13. *Göran Mattsson*, f. 1807
 g. 1. 1831 m. *Magdalena Mårtensdotter* f. 1807 d. 1872 $\frac{6}{3}$
 s. Mattias f. 1831 $\frac{19}{12}$
 s. Mårten f. 1835 $\frac{25}{8}$ d. 1838
 d. Brita Kajsa f. 1838 $\frac{24}{8}$
 s. Eric f. 1841 $\frac{8}{10}$
 s. Mårten f. 1844 $\frac{20}{8}$
 s. Anders f. 1847 $\frac{7}{6}$
 d. Anna Magdalena f. 1850 $\frac{20}{4}$
 g. 2. m. *Lisa Olofsdotter* f. 1837 $\frac{1}{4}$
 s. Olof Göran f. 1873 $\frac{1}{8}$
14. *Mårten Göransson* f. 1844 $\frac{20}{8}$
 g. m. *Sara Maria Persdotter* f. 1845 $\frac{20}{7}$ fr. Fjällsjö
 s. Göran Peter f. 1873 $\frac{1}{10}$
15. *Johan (Johannes) Andersson* f. 1843 $\frac{25}{6}$ fr. Värmland,
 timmerman
 g. 1876 $\frac{26}{2}$ m. *Anna Magdalena Göransdotter* f. 1850 $\frac{20}{4}$
 s. Anders Gustaf f. 1877 $\frac{13}{1}$
 s. Johan Mattias f. 1878 $\frac{11}{10}$
 s. Erik f. 1881 $\frac{20}{7}$
 d. Magdalena Katarina f. 1885 $\frac{8}{6}$
 d. Anna Lovisa f. 1888 $\frac{25}{5}$ g. m. sjökapten Konrad
 Rådström
 d. Brita Georgina f. 1892 $\frac{24}{3}$ d. g. m. vägmästare
 J. A. Svensson
16. *Johan Peter Salomonsson* f. 1854 $\frac{16}{1}$ fr. Dorotea
 g. m. *Anna Lisa Persdotter* f. 1862 $\frac{19}{7}$ fr. Risselås
 s. Elias Salomon f. 1881 $\frac{7}{5}$
 d. Kristina f. 1883 $\frac{23}{5}$
 d. Anna Brita f. 1888 $\frac{19}{9}$
 s. Per f. 1890 $\frac{4}{5}$
 s. Johan Theodor f. 1892 $\frac{1}{6}$
 s. Olof f. 1894 $\frac{23}{4}$
- På ett torp, som är rivet, bodde
17. *Jöns Jönsson Roth* f. 1767 $\frac{19}{9}$ d. 1821 $\frac{30}{5}$ dragon (Lå: 1)
 g. 1791 $\frac{26}{11}$ m. *Valborg Carlsdotter* f. 1766 $\frac{1}{10}$ fr. Bredgård
 s. Jöns f. 1792 $\frac{21}{7}$ Gärd g. m. Märta Sparrfelt
 d. Gertrud f. 1794 $\frac{27}{8}$
 s. Carl f. 1797 $\frac{7}{7}$ Stolt
 d. Margit f. 1799 $\frac{14}{4}$
 d. Ingeborg f. 1802 $\frac{17}{2}$
 d. Valborg f. 1804 $\frac{1}{10}$
 s. Nils f. 1807 $\frac{22}{2}$
 d. Anna f. 1809

Hössjöberg,

Sydöstra gården

1. *Matts Mattsson* f. 1754 $\frac{6}{11}$ d. 1828 $\frac{16}{5}$
 g. 1. 1777 m. *Anna Mikaelsson* f. 1753 $\frac{17}{2}$ d. 1819 $\frac{25}{2}$
 (Gds: 1)
 s. Mikael f. 1779 $\frac{25}{10}$ Gärd g. m. Bengta Olofsdotter
 f. 1787 $\frac{20}{8}$
 s. Jöns f. 1781 $\frac{28}{11}$
 s. Sven f. 1784 $\frac{29}{4}$
 s. Nils f. 1786 $\frac{31}{3}$
 d. Anna f. 1791 $\frac{21}{8}$
 d. Ingeborg f. 1793 $\frac{7}{10}$ d.
 d. Valborg f. 1794 $\frac{9}{11}$
 d. Ingeborg f. 1797 $\frac{2}{6}$
 s. Lars f. 1799 $\frac{6}{12}$
 g. 2. 1820 m. *Gölin Danielsdotter* f. 1783 $\frac{24}{7}$ fr. Grelsgård
2. *Sven Mattsson* f. 1784 $\frac{29}{4}$ d. 1850 $\frac{30}{6}$
 g. 1. 1808 m. *Kerstin Persdotter* f. 1785 fr. Alanäs
 s. Matts f. 1809 $\frac{18}{3}$
 d. Kerstin f. 1811 $\frac{5}{10}$
 s. Per f. 1817 $\frac{19}{6}$ d. 1817 $\frac{11}{12}$
 s. Per f. 1819 $\frac{23}{4}$
 d. Anna f. 1826 $\frac{6}{4}$
 g. 2. 1834 $\frac{16}{11}$ m. *Märet Ersdotter* f. 1800 $\frac{28}{3}$ fr. Jonsgård
3. *Matts Svensson* f. 1809 $\frac{18}{3}$
 g. 1846 m. *Greta Persdotter* f. 1817
 s. Sven f. 1847 $\frac{16}{2}$
 s. Per f. 1848 $\frac{16}{7}$ Rydstedt
 d. Märet f. 1850 $\frac{19}{11}$ d. 1928 folkskollärarinnå g. m.
 komminister C. J. Ålander
 d. Christina f. 1853 $\frac{3}{7}$
 s. Mattias f. 1855 $\frac{22}{5}$
 d. Maria f. 1857 $\frac{12}{2}$
 d. Anna Greta f. 1859 $\frac{31}{5}$
 d. Lisa f. 1862 $\frac{11}{5}$
4. *Abraham Mattsson* f. 1824 $\frac{31}{12}$ (Höbg: 14)
 g. 1856 m. *Anna Olofsdotter* f. 1829 $\frac{24}{10}$
 d. Magdalena f. 1860 $\frac{16}{4}$
 s. Olof f. 1862 $\frac{24}{3}$
 s. Mattias f. 1864 $\frac{8}{5}$
 s. Abraham f. 1867 $\frac{14}{3}$
 s. Per f. 1869 $\frac{19}{11}$
 s. Erik f. 1872 $\frac{16}{11}$

5. *Ole Gulbrandsen* f. 1853 $\frac{6}{6}$ d. 1920 $\frac{7}{8}$ fr. Norge
 g. 1880 $\frac{7}{11}$ m. *Berte Karine Olsdotter* f. 1851 $\frac{1}{2}$ fr. Norge
 d. Ingeborg Kristina f. 1881 $\frac{13}{8}$ g. m. *Mårten Karlsson*, Egnahem
 s. Gustaf f. 1883 $\frac{5}{12}$
 s. Olaus Isidor f. 1886 $\frac{19}{12}$
 s. Anders Erik f. 1889 $\frac{21}{7}$
 s. Mikael Kristoffer f. 1892 $\frac{26}{5}$
 d. Karina f. 1895 $\frac{5}{6}$
6. *Gustaf Olsson* f. 1883 $\frac{5}{12}$ d. 1934 $\frac{10}{2}$
 g. 1912 $\frac{22}{6}$ m. *Alma Märta Hitterdal* f. 1886 $\frac{13}{5}$ fr. Fjällsjö
 s. Magnus f. 1913 $\frac{12}{6}$
 d. Karin f. 1914 $\frac{10}{8}$
 s. Olle f. 1916 $\frac{26}{8}$
 s. Gustaf f. 1918 $\frac{7}{8}$
 s. Erik f. 1920 $\frac{8}{7}$
 d. Betty f. 1922 $\frac{23}{11}$
7. *Magnus Gustafsson* f. 1913 $\frac{12}{6}$
 g. m. *Karin Eufemia Bergström* f. 1912 $\frac{3}{9}$ fr. Strand
 s. Kjell Gustaf f. 1938 $\frac{23}{1}$
8. *Olaus Isidor Olsson* f. 1886 $\frac{19}{12}$
 g. m. *Anna Kristina Rönnerberg* f. 1895 $\frac{7}{5}$
 d. Märta f. 1914 $\frac{16}{12}$
 s. Olle f. 1916 $\frac{27}{4}$
 s. Sven f. 1917 $\frac{12}{10}$
9. *Mikael Kristoffer Olsson* f. 1892 $\frac{26}{5}$
 g. 1919 $\frac{1}{11}$ m. *Johanna Kristina Hitterdal* f. 1895 $\frac{10}{5}$
 s. Magnus }
 s. Bertil Mikael } f. 1921 $\frac{28}{1}$ d. 1921 $\frac{12}{4}$

Mellangården

10. *Sivert (Sivard) Persson* f. 1781 $\frac{12}{8}$ d. 1866 $\frac{18}{5}$ fr. Vallen
 g. 1812 $\frac{30}{3}$ m. änkan *Bengta Olofsdotter* f. 1786 $\frac{20}{8}$ fr. Gärde (Höbg:1)
 d. Måret f. 1813 $\frac{14}{6}$ g. 1845 $\frac{9}{11}$ m. fältjägaren Jöns Löfström
 d. Valborg f. 1817 $\frac{16}{9}$
 d. Lisbet f. 1821 $\frac{12}{5}$
11. *Per Svensson* f. 1819 $\frac{23}{4}$ (Höbg:2)
 g. 1857 med *Brita Mattsdotter* f. 1823 $\frac{16}{10}$
 s. Sven f. 1858 $\frac{4}{4}$
 d. Ingeborg f. 1860 $\frac{21}{4}$ barnmorska
 d. Måret f. 1862 $\frac{18}{6}$
 d. Bengta f. 1866 $\frac{8}{3}$

Hössjöberg

12. *Erik Johan Lundberg* f. 1857 $\frac{9}{4}$ fr. Fjällsjö } emigrerade USA
 g. 1886 $\frac{3}{11}$ m. *Märet Persdotter* f. 1862 $\frac{18}{6}$ }
 s. Per Edvin f. 1887 $\frac{3}{8}$
 d. Brita Linnea f. 1889 $\frac{20}{5}$
 d. Märta Zenobia f. 1891 $\frac{1}{2}$
 s. Johan Reinhold f. 1893 $\frac{9}{3}$
 d. Naima Ingeborg f. 1897 $\frac{17}{1}$

å Isakstorpet

13. *Isak Andersson* f. 1809 $\frac{3}{4}$
 g. m. *Kerstin Svensdotter* f. 1811 $\frac{5}{10}$ (Höbg:2)

Nordvästra gården

14. *Matts Mattsson* f. 1778 $\frac{25}{2}$ d. 1852 $\frac{16}{5}$ sockenskräddare
 g. m. *Christina Abrahamsdotter* f. 1797 fr. Stamsele
 d. Anna f. 1820 $\frac{8}{10}$ g. m. Per Johansson Håf
 s. Abraham f. 1824 $\frac{11}{12}$ (Höbg:4)
 d. Sara Brita f. 1827 $\frac{28}{9}$ g. m. Nils Ersson f. 1826 $\frac{21}{1}$
 s. Mattias f. 1830 $\frac{21}{9}$
15. *Per Johansson Håf* f. 1819 $\frac{15}{11}$
 g. 1845 m. *Anna Mattsdotter* f. 1820 $\frac{8}{10}$
 fosterdtr. Ingeborg Ersdotter Alm f. 1850 $\frac{30}{1}$ (Lå:6)
16. *Mattias (Matts) Backlund* f. 1830 $\frac{21}{9}$
 g. 1864 m. *Karin Olofsdotter* f. 1841 $\frac{28}{8}$ d. 1910 $\frac{14}{7}$
 d. Sigrid f. 1864 $\frac{5}{11}$
 s. Per f. 1867 $\frac{3}{5}$ d. 1940 $\frac{21}{10}$
 d. Anna Katarina f. 1869 $\frac{14}{7}$ d. 1869 $\frac{4}{11}$
 d. Anna Katarina f. 1870 $\frac{11}{9}$ g. m. M. P. Wedin
 s. Jöns f. 1873 $\frac{7}{6}$
17. *Per Backlund* f. 1867 $\frac{3}{5}$ d. 1940 $\frac{21}{10}$
 g. 1897 $\frac{20}{6}$ m. *Anna Brita Rislund* f. 1874 $\frac{3}{11}$
 d. Karin f. 1898 $\frac{15}{4}$ g. m. biografägare F. Forsberg i Strömsund
 d. Anna f. 1903 $\frac{23}{3}$ g. m. inspektör Erik Persson i Backe
 s. Mattias f. 1904 $\frac{22}{12}$
 d. Kristina f. 1906 $\frac{20}{7}$
 d. Sara f. 1908 $\frac{7}{5}$
 s. Olof f. 1910 $\frac{14}{4}$
 d. Ingeborg f. 1912 $\frac{11}{2}$
18. *Olof Backlund* f. 1910 $\frac{14}{4}$
 g. 1936 m. *Emma Margareta Forsmark* f. 1914 $\frac{3}{11}$ (Hö:6)
 s. Per Olof Yngve f. 1937 $\frac{18}{1}$
 s. Erik Lennart f. 1938 $\frac{7}{3}$
 s. Harry Johannes f. 1939 $\frac{16}{7}$
 d. Anna Margareta f. 1940 $\frac{25}{12}$

Lövberga

Enligt vederbörlig resolution den 14 december 1756 hade dragonerna Jöns Löfström och Jacob Åberg erhållit tillstånd att med åtta frihetsår anlägga ett nybygge mellan Jerilån (Gäraån) och Flåsjön. I jordeböckerna har nybygget ofta kallats Järelån. Det finns en tradition, att de båda dragonerna skulle varit finnar. Något belägg härför har jag ej kunnat finna av de handlingar, som jag haft tillgång till. I Richard Gothes arbete Finnkolonisationen inom Ångermanland, södra Lappmarken och Jämtland finns ej heller någon uppgift om finska nybyggare i Lövberga.

Vid Hammerdals häradsrätts vörting 1760 anhöll de båda nybyggarna om syn för att behovet om ytterligare frihetsår skulle utrönas. Synen förrättades samma sommar av länsman Martin Collin och nämndemännen Anders Mårtensson i Öhn och Anders Svensson i Grenås, i deras syneprotokoll av den 21 oktober s.å. påvisades, att nybygget kunde uppodlas till 2 tunnlands utsäde och så mycken slätter, att nybyggarna vardera kunde föda en häst, sex kor, 10 får och 4 getter. De hade vardera byggt en stuga 9 alnar i fyrkant och tre alnar hög med allt innanrede och försvarligt tak, stall, fähus, vedlider och mindre höbod. Gemensamt hade de uppfört badstuga och kvarn. Nybygget låg på ett näs, som var kärrartat och bevuxet med stora tallar och lövskog. Åkrarna voro frostlänta, och det fordrades mycket arbete för uthuggning av skogen och för att sätta nybygget stånd. Synemännen ansågo därför att de borde förunnas ytterligare 24 frihetsår.

Vid samma vörting uppvisade nybyggarna en skriftlig avhandling, som lydde: "Uppå år 1748 den 13 mars betingade dragonerna Jacob Åberg och Jöns Löfström ett litet fjällvatten Svefvet (?) utav lappmannen Nils Nilson Rök och således samma tid köptes för sex karoliner". Handlingen hade upprättats i Bredgård i Ströms socken och bevitnats av Jöns Andersson i Risselås, Olof Mårtensson i Öhn och Mats Isaksson i Bredgård. Häradsrätten utfärdade bevis å köpet utom protokollet.

Den 2 maj 1766 fick nybyggaren Olof Jacobsson tillstånd att slå sig ner på västra sidan av Gärilån och att där uppodla ett hemman på 1 tunnland skatt eller 1/6 gärdemantal inom 25 frihetsår.

Lövberga nybygge skattlades den 8 september 1789 av lantmätaren Martin Sunding jämte nämndemännen Mårten Andersson i Öhn och Nils Mattsson i Grelsgård. Fastän Olof Jacobsson då

hade $2\frac{1}{2}$ år kvar av sina frihetsår, anhöll han att få vara med om skatteläggningen, då nybyggarna brukade ägorna samfällt. Vid skatteläggningen upptogs åker, som ansågs giva 3:dje kornet, till 6 tnl. $21\frac{3}{4}$ kpl. Den bestod av sandmylla till ett djup av $\frac{1}{4}$ till $\frac{3}{8}$ alnar dels på vit och dels på röd sandbotten och upptogs till 3:dje graden. En annan åker med samma jordmån med jäsaktig lermylla på några ställen bedömdes till 4:de graden och hade en areal av 2 tnl. $21\frac{1}{4}$ kpl. Mangårds- och ladugårdsbyggnaderna jämte humlegård upptog 12 kpl. Hemslåttarn utgjorde 6 tnl. $29\frac{1}{4}$ kpl. och gav dels hårdvallshö, dels hästfoder och dels starrfoder. Den beräknades ge 3 parmar (27 kubikalnar = $5,65$ m³) 1:sta, $\frac{1}{2}$ 2:dra och $\frac{3}{4}$ av 3:dje klass. Utslåttern om 222 tnl. 30 kpl. gav 3 parmar av 1:sta, 17 av 2:dra och 38 av 3:dje klassens hö. Skog och mulbete uppskattades till 1343 tnl. Skogstrakten bestod av gran, bättre och sämre tall, någon björkskog samt stenbunden mark med hjälpligt mulbete och skog till husbehov. I Flåsjön, Gåxsjön och Stentjärn kunde till husbehov med nät och not fångas öring, gädda, sik, mört, abborre och röding. Hemmanet ansågs kunna med tillhjälp av halm, löv och skav töda 4 å 5 hästar, 26 å 27 kor och 50 små kreatur, får och getter. För hemmanets bärgning behövdes 6 arbetskarlar och 6 pigor. Skatteläggningen avslutades den 19 augusti 1789 och hemmanet skattlades till $3\frac{3}{8}$ tnl. eller $\frac{9}{16}$ gårdemantal. Lövberga nr 1 omfattade enligt jordeboken 1815 $\frac{3}{16}$ mtl. med grundränta 1 rdr. 42 skr. och nr 2 $\frac{6}{16}$ mtl. med grundränta 3 rdr. 36 skr. Båda numren skatteköptes den 21 november 1811.

Laga skifte å inägorna verkställdes 1826—27 av lantmätaren M. P. de Molé med biträde av nämndemännen Jöns Ersson i Tullingsås och Lars Hof i Jerfsand. Sakägarna voro Jöns Mårtensson Rosenberg, Daniel Bränn, Jacob Persson, Jacob Olofsson, Zakarias Larsson och Sven Nilsson.

De som skulle lämna sina förut odlade ägor, skulle ersättas med 9 rdr. för varje måling (256 kvadratfamnar) åker och 2 rdr. för varje måling slätter. Inägorna utgjorde 20 tnl. $3\frac{3}{8}$ kpl. åker, uppskattade till 17 tnl. 0,123 kpl., 37 tnl. $18\frac{7}{8}$ kpl. slätter å gamla ägor, uppskattad till 9 tnl. 18,063 kpl., och 78 tnl. $11\frac{1}{4}$ kpl. odlingsmark av inrevad utmark, uppskattad till 6 tnl. 1,366 kpl. Hela arealen var 136 tnl. $1\frac{1}{2}$ kpl., uppskattad till 32 tnl. 19,522 kpl.

Här upptages fördelningen av inägorna på delägarna.

- A. Jöns Mårtensson Rosenberg $\frac{3}{4}$ tnl. skatte i ett skifte:
åker 3 tnl. $30\frac{3}{8}$ kpl., uppskattad till 3 tnl. 8,095 kpl., slätter och odlingar 29 tnl. $8\frac{3}{8}$ kpl., uppskattade till 3 tnl. 31,807 kpl. Sammanlagt 33 tnl. $26\frac{3}{4}$ kpl. Uppskattning 7 tnl. 7,902 kpl.
- B. Daniel Bränn $\frac{3}{8}$ tnl. skatte i ett skifte:
åker 2 tnl. $\frac{1}{2}$ kpl., uppskattad till 1 tnl. 23,604 kpl., slätter

och odlingar 11 tnl. $22\frac{7}{8}$ kpl., uppskattade till 1 tnl. 28,348 kpl. Sammanlagt 13 tnl. $23\frac{3}{8}$ kpl. Uppskattning 3 tnl. 19,952 kpl.

C. Jacob Persson $\frac{27}{32}$ tnl. skatte i ett skifte:
åker 5 tnl. $10\frac{27}{32}$ kpl., uppskattad till 4 tnl. 23,471 kpl., slåtter och odlingar 25 tnl. $23\frac{9}{32}$ kpl., uppskattade till 3 tnl. 13,416 kpl. Sammanlagt 31 tnl. $1\frac{13}{16}$ kpl. Uppskattning 8 tnl. 4,887 kpl.

D. Jacob Olofsson $\frac{27}{32}$ tnl. skatte i två skiften:
åker 3 tnl. $22\frac{3}{4}$ kpl., uppskattad till 3 tnl. 13,697 kpl., slåtter och odlingar 35 tnl. $26\frac{31}{32}$ kpl., uppskattade till 4 tnl. 23,190 kpl. Sammanlagt 39 tnl. $13\frac{23}{32}$ kpl. Uppskattning 8 tnl. 4,887 kpl.

E. Zakarias Larsson $\frac{9}{32}$ tnl. skatte i ett skifte:
åker 2 tnl. $6\frac{7}{8}$ kpl., uppskattad till 1 tnl. 21,044 kpl., slåtter och odlingar 7 tnl. $18\frac{1}{8}$ kpl., uppskattade till 1 tnl. 1,918 kpl. Sammanlagt 9 tnl. 25 kpl. Uppskattning 2 tnl. 22,962 kpl.

F. Sven Nilsson $\frac{9}{32}$ skatt i ett skifte:
åker 2 tnl. $28\frac{7}{32}$ kpl., uppskattad till 2 tnl. 6,212 kpl., slåtter och odlingar 5 tnl. $6\frac{5}{8}$ kpl., uppskattade till 16,750 kpl. Sammanlagt 8 tnl. $2\frac{27}{32}$ kpl. Uppskattning 2 tnl. 22,962 kpl.

Laga skifte på alla ägor förrättades 1851—53 av lantmätaren O. Tideman. Godemän voro Lars Olofsson i Siljeåsen och Jonas Larsson i Ringvattnet. Parterna voro Mårten Jönsson på Östgården 1^2 om $1\frac{1}{9}$ tnl. skatt, Erik Larsson på Sörgården 1^3 om $\frac{5}{9}$ tnl. skatt, Erik Jacobsson på gården 2^2 om $\frac{5}{6}$ tnl. skatt, Per Andersson på Västånå 2^3 om $\frac{5}{12}$ tnl. skatt, Erik Ersson på Stortjärnriset 2^4 om $\frac{5}{12}$ tnl. skatt, Zakris Andersson på Backen 2^5 om $\frac{5}{12}$ tnl. skatt och Per Jacobsson på Åtgården om $1\frac{1}{4}$ tnl. skatt.

Skiftesförrättningen pågick oavbrutet 26 juni—28 juli 1852. Vid sammanträdet den 16 augusti s. å. förklarade sig samtliga parter nöjda. De då närvarande rågrannarna voro kronolänsman Per Holm för Strömsbygden, Mattias Svensson för Långåsen, Hössjön och Hössjöberg och Per Göransson och Mikael Andersson för Storholmen i Alanäs. Parterna önskade att få var sin andel av fittjorna (fittja = sidländ jordsträckning vid vatten) och det upptill dessa belägna röjningslandet. Odlingsersättningen bestämdes till 16 rdr 32 skr för åker eller bruten äng, 6 rdr för äng, 5 rdr 6 skr för fittja och 2 rdr för jämnning av hårdvallsåtter. Samtliga ersättningar per måling.

Vid sammanträdet den 9 november 1853 meddelade Eric Jacobsson, att han var fullkomligt nöjd med sitt skifte men att han ansåg sig ej ha tillräckligt av starrslåtter på utmarken, förrän han hunnit genom röjning och uppodling utvidga denna. Lantmätaren och godemännen övervägde saken och föreslog, att han skulle utan ändring av skiftena få rättighet att bruka någon starrslåtter

å de skiften, som voro bättre lottade i det avseendet. Efter en stunds överläggning medgav Mårten Jönsson, att Eric Jacobsson skulle under 10 år från skiftets tillträde få lämplig slåtter på hans skifte. Den 19 i samma månad meddelade delägarna, att de ej ville ha någon ståndskogslikvid utan sinsemellan träffa lämplig överenskommelse. Vidare föreslogs att Erik Jacobsson skulle få 50 dagsverken röjningshjälp, som han dock inte ville ta emot. Per Andersson skulle få 34 dagsverken på egen kost. Av dessa skulle Mårten Jönsson göra 12, Erik Larsson 8, Erik Ersson 6 och Zakris Andersson 8 dagsverken under två år, hälften vartdera året.

Kostnaden för skiftesförrättningen uppgick till 1511 rdr 26 skr 8 rst. Inägorna omfattade 512 tnl., uppskattat till 71 tnl., och utägorna 8701 tnl., uppskattat till 278 tnl. Därtill kom 74 tnl. mark, som tillhörde Hällvattnets by i Ångermanland, och 1550 tnl. impediment.

Vid sekelskiftet 1900 funnos i byn fyra bönder med i mantal satt jord och Kramfors A.-B. hade förvärvat 11 skogsskiften. År 1943 hade Lövberga 190 invånare, 104 män och 86 kvinnor.

Lövberga n:r 1 med Östgården och Sörgården.

1. *Jöns Mårtensson Löfström* f. 1721 dragon
g. 1752 m. *Marin Ersdotter* f. 1722 d. 1793
d. Märeta f. 1752 $\frac{27}{10}$
d. Anna f. 1754 $\frac{4}{1}$
s. Mårten f. 1755 $\frac{20}{5}$
s. Eric f. 1757 $\frac{8}{2}$ d.
s. Jöns f. 1760 $\frac{6}{1}$ Löfström, sockenskrivare
s. Nils f. 1761 $\frac{24}{4}$ d.

Den 20 januari 1789 anhåller Jöns Mårtensson Löfström, då han känner sig sjuklig och svag, att få överlämna sitt avris och rot uppodlade hemman till äldste sonen

2. *Mårten Jönsson* f. 1755 $\frac{20}{5}$
g. m. *Karin Andersdotter* f. 1760 $\frac{1}{8}$ fr. Risselås
s. Jöns f. 1785 $\frac{6}{10}$
d. Anna f. 1788 $\frac{22}{9}$ g. m. Zakris Mårtensson i Näset
d. Marin f. 1791 $\frac{7}{12}$
d. Karin f. 1794 $\frac{4}{2}$
d. Märet f. 1796 $\frac{14}{8}$ g. m. Daniel Zakrisson Bränn
d. Gunilla f. 1798 $\frac{9}{6}$
3. *Jöns Mårtensson Rosenberg* f. 1785 $\frac{6}{10}$ d. 1858 $\frac{29}{10}$
g. m. *Anna Cajsa Persdotter* f. 1791 d. 1868 $\frac{29}{6}$ fr. Hällvattnet
s. Mårten f. 1814 $\frac{27}{10}$
d. Sara Catarina f. 1816 $\frac{8}{5}$

4. *Mårten Jönsson* f. 1814 ²⁷/₁₀ kyrkvård
 g. 1836 m. *Brita Andersdotter* f. 1807 ¹⁰/₇ fr. Öhn
 d. Anna Catarina f. 1838 ⁵/₅
 d. Brita f. 1841 ³/₁₀
 d. Carin f. 1846 ²⁶/₁
 s. Jöns f. 1847 ²/₅ Löfgren, länsman i Undersåker

Hemmanet överlämnades till mågen

5. *Per Svensson* f. 1832 ¹⁶/₃ d. 1899 fr. Ström
 g. 1874 m. *Carin Mårtensdotter* f. 1846 ²⁶/₁₁ d. 1915
 s. Martin f. 1874 ²²/₁₁ Svensson
 s. Sven f. 1876 ²⁴/₁ d. 1919
 d. Brita Lisa f. 1877 ¹⁸/₂ g. m. Nils August Jacobsson,
 Muskosel
 s. Jöns (Jens) f. 1879 ³¹/₁ Svensson, kronojägare,
 skogsinspektör
 d. Anna Kristina f. 1881 ²⁷/₂
 d. Julia Katarina f. 1882 ²³/₉
 s. Jonas f. 1885 ²⁹/₃
 s. Anders f. 1887 ⁸/₉ Svensson

1885 sålde Per Svensson skogen till Kramfors A.-B. för 8000 kronor och 1902 sålde änkan Carin Mårtensdotter inägora med undantaget födoråd till Sven Jönsson i Risselås. Sonen Sven Svensson f. 1876 ²⁴/₁ återköpte inägora 1903. Vid hans frånfälle 1919 delades hemmanet mellan syskonen.

6. *Martin Svensson* f. 1874 ²²/₁₁ d. 1944
 g. m. *Mårta Elisabet Larsson* f. 1883 ²⁹/₁ f. d. lärarinna fr. HILLSAND
 d. Karin Adela f. 1907 ²⁹/₈
 d. Ingeborg Elisabet f. 1909 ²⁵/₃
 d. Anna Martina f. 1910 ²²/₇
 s. Per Martin Gunnar f. 1913 ¹/₁₂ järnvägstjänsteman
 s. Karl Alfred f. 1915 ⁸/₅
 d. Elin Margareta f. 1917 ¹⁵/₃
 s. Erik Ragnar f. 1919 ²¹/₁ järnvägstjänsteman

7. *Anders Svensson* f. 1887 ⁸/₉
 g. 1922 ³/₇ m. *Edit Fredrika Hahlin* f. 1893 ⁹/₁₂ fr. Dorotea
 s. Anders Bertil f. 1923 ⁸/₈
 s. Jonas Tage f. 1926 ²²/₉
 s. Erik Ruben f. 1928 ²⁹/₉

De hemmansdelar som ägts av Brita Lisa f. 1877 ¹⁸/₂ och Jens Svensson, övertogs av den förras son Ivar Jacobsson. Ett nytt hemman Sörgården upptogs av Mårten Jönssons f. 1755 ²⁰/₅ måg

Lövberga

8. *Daniel Zakrisson Bränn* f. 1790 $\frac{8}{1}$ d. 1875 $\frac{29}{6}$ fr. Ringvattnet
g. m. *Märet Märtdensdotter* f. 1796 $\frac{14}{8}$ (Lb:2)
d. Ingeborg f. 1822 $\frac{14}{5}$
s. Märten f. 1827 $\frac{22}{3}$ d.
9. *Erik Larsson* f. 1816 $\frac{27}{9}$ (Lå:4)
g. 1845 $\frac{6}{4}$ m. *Ingeborg Danielsdotter* f. 1822 $\frac{14}{5}$ d. 1884 $\frac{16}{2}$
s. Lars f. 1847 $\frac{31}{3}$ d.
s. Daniel f. 1849 $\frac{17}{4}$ Eklund
10. *Daniel Eklund* f. 1849 $\frac{17}{4}$
g. 1870 $\frac{5}{7}$ m. *Ingrid Maria Hansdotter* f. 1851 $\frac{16}{1}$ fr. Tåsjö
d. Ingeborg f. 1871 $\frac{20}{3}$
d. Anna Märtha f. 1872 $\frac{21}{9}$
s. Erik Sten f. 1873 $\frac{28}{11}$
d. Ingrid Albertina f. 1875 $\frac{29}{3}$
s. Hans Tyko f. 1876 $\frac{29}{4}$
s. Daniel f. 1878 $\frac{5}{5}$ d. 1884 $\frac{30}{11}$
d. Sara Kristina f. 1880 $\frac{29}{7}$
d. Kristina Eufemia f. 1882 $\frac{16}{9}$ d. 1883 $\frac{18}{3}$
d. Helena Augusta f. 1884 $\frac{7}{1}$ d. 1885 $\frac{22}{7}$
s. Olof Daniel f. 1886 $\frac{14}{5}$
d. Ingrid Albertina f. 1888 $\frac{1}{7}$
s. Anders August f. 1890 $\frac{3}{8}$
s. Gunnar Elis f. 1892 $\frac{30}{1}$
s. Lars Hugo f. 1894 $\frac{15}{11}$

Lövberga nr 2

med gården 2², Västånån, Stor(tjärn)riset, Backen och Åtgården

11. *Jacob Persson Åberg* f. 1718 $\frac{16}{3}$ d. 1793 dragon
g. 1735 $\frac{3}{11}$ m. *Lisbet Olofsdotter* f. fr. Risselås
s. Per f. 1736 $\frac{24}{12}$
s. Olof f. 1739 $\frac{4}{4}$ d. 1739 $\frac{11}{6}$
d. Sara f. 1740 $\frac{5}{4}$ g. 1771 m. Erik Mattsson i Havsnäs
s. Olof f. 1744 $\frac{10}{7}$
d. Gunilla f. 1746 $\frac{3}{8}$ g. 1769 m. Olof Andersson i Vängeln
s. Nils } f. 1748 $\frac{12}{12}$ d. 1749
d. Lisbet }
d. Anna f. 1751 $\frac{15}{6}$
12. *Per Jacobsson* f. 1736 $\frac{24}{12}$
g. 1764 $\frac{3}{1}$ m. *Lucia Persdotter* f. 1736 d. 1813 $\frac{23}{3}$ fr. Tåxan
s. Jacob f. 1764 $\frac{22}{9}$
s. Per f. 1766 $\frac{11}{5}$
d. Lisbetha f. 1768 $\frac{27}{12}$
d. Segri f. 1770 $\frac{25}{4}$ d. 1844 $\frac{20}{11}$ g. m. dragon Karl Norlander

- d. Anna f. 1775 $^{20}/_6$ g. m. Jacob Larsson i Holmen
 d. Sara f. 1778 $^{11}/_7$ g. m. Jöns Jönsson i Hafsnäs
 d. Lucia f. 1783 $^{25}/_{11}$ d. 1783 $^2/_2$
 d. Lucia f. 1784 $^{29}/_{11}$ g. 1811 m. Lars Ersson (Lå:4)
13. *Jacob Persson* f. 1764 $^{22}/_9$ d. 1833 $^{21}/_{10}$
 g. 1 1799 m. *Brita Greta Johansdotter* f. 1774 d. 1820 $^{30}/_1$
 d. Lucia f. 1800 $^{25}/_3$ g. 1826 m. Anders Persson i
 Vimmervattnet
 d. Brita Greta f. 1802 $^{14}/_3$
 s. Per f. 1803 $^{26}/_8$ Åtgården
 s. Mats f. 1805 $^6/_{10}$
 d. Anna Lisa f. 1808 $^9/_7$ d.
 d. Anna Lisa f. 1809 $^{30}/_{10}$ g. 1835 m. Per Jonsson i
 Yxskafkälén
 s. Johannes f. 1811 $^{17}/_{11}$
 s. Jacob f. 1814 $^{17}/_{11}$
 d. Cajsa Stina f. 1819 $^{18}/_{10}$ d. 1820 $^9/_4$
 g. 2 1820 $^{22}/_{10}$ m. *Anna Svensdotter* f. 1772 $^{28}/_5$ fr. Vallen
14. *Olof Jacobsson* f. 1744 $^{10}/_7$ (Lb:11)
 g. m. *Margareta Persdotter* f. 1744
 d. Elisabet f. 1769 $^7/_{10}$
 d. Sara f. 1772 $^{10}/_7$ g. m. Jonas Jönsson Wikström
 s. Jacob f. 1774 $^6/_8$
 s. Per f. 1776 $^2/_7$ (Lb:22)
 s. Olof f. 1779 $^{20}/_6$ d. 1782
 d. Anna Maria f. 1782 $^{14}/_2$ d.
 d. Anna Maria f. 1785 $^{13}/_9$
15. *Jacob Olofsson* f. 1774 $^6/_8$
 g. m. *Magdalena Ersdotter* f. 1774
 d. Margareta f. 1802 $^{28}/_9$ g. 1825 $^{11}/_4$ m. Zakris Larsson
 f. 1796 $^{15}/_2$
 s. Eric f. 1805 $^1/_4$
 d. Lisa f. 1808 $^{25}/_{11}$ g. m. Carl Persson i Grelsgård
16. *Eric Jacobsson* f. 1805 $^1/_4$
 g. m. *Anna Persdotter* f. 1806 $^3/_{10}$ fr. Grelsgård
 d. Magdalena f. 1831 $^{28}/_8$
 s. Per f. 1832 $^{14}/_9$
 s. Jacob f. 1834 $^8/_5$
 s. Eric f. 1836 $^{27}/_2$
17. *Zakris Larsson* f. 1796 $^{15}/_2$ d. 1828 fr. Holmen
 g. 1825 $^4/_4$ m. *Margareta Jacobsdotter* f. 1802 $^{28}/_9$ (Lb:15)
 s. Lars f. 1826 $^2/_3$
 d. Anna f. 1827 $^{30}/_3$ g. 1845 m. Per Andersson fr. Lillholmen

Tre veckor före julen 1828 drunknade Zakris Larsson. I kyrkböckerna står: "En man af den hederligaste karaktär, lofvande mycken nytta och gagn åt Capellaget såsom ämbetsman med sin oegennyttiga opartiskhet och vaksamma rådighet".

Änkan Margareta Jacobsdotter skänkte hemmanet till dottern och mågen

18. *Per Andersson* f. 1821 ²⁶/₆ d. 1909 ¹³/₁₀
 g. 1845 ²⁵/₃ m. *Anna Zakrisdotter* f. 1827 ³⁰/₃ d. 1902 ¹⁵/₇
 d. Brita f. 1847 ²⁹/₃
 d. Anna Greta f. 1849 ¹⁷/₂ blind
 d. Magdalena f. 1851 ²¹/₄
 s. Anders Verner f. 1853 ³/₆
 d. Juliana f. 1855 ²⁷/₁₁ d. 1933 ¹⁶/₇ g. m. Jöns Andersson i Storriset
 s. Zakarias f. 1858 ¹¹/₂
 d. Elisabet Maria f. 1860 ¹⁴/₇ d. 1868
 d. Gertrud Kajsa f. 1863 ¹⁵/₄ d. 1910 g. m. Franz Eriksson fr. Stafnäs i Värmland
 d. Sara Petronella (Pella) f. 1865 ⁶/₇ d. 1883 ²⁷/₇ g. m. E. Th. Ericsson, Strömsund
 s. Per Valfrid f. 1867 ⁵/₁₀ d. 1940 ²/₁₂ skolvaktmästare i Strömsund g. m. Lisa Isaksson f. 1886 ²⁶/₅ fr. Sjulsåsen Frostviken
 d. Erika Paulina f. 1871 ²⁵/₁ g. m. Mikael Blomberg f. 1868 ⁸/₄ (Hs:44)
 d. Maria Elisabet f. 1875 ¹⁷/₇
19. *Anders Verner Persson* f. 1853 ³/₆ d. 1941 ¹⁰/₁₀
 g. m. *Katarina Margareta Wallin* f. 1864 ³/₄ fr. Skorped, Västerbotten
20. *Zakarias Persson* f. 1858 ¹¹/₂ d. 1937 ¹²/₈
 g. 1886 ⁴/₄ m. *Ingeborg Jönsdotter* f. 1863 ¹⁴/₉ d. 1943 ¹⁷/₇ (Lå:5)
 adoptivd. Anna Jönsdotter f. 1886 ¹¹/₉
 År 1931 såldes gården till
21. *Petrus Johansson* f. 1892 ¹⁵/₃ fr. Bodum
 g. 1920 ¹⁷/₄ m. *Katarina Elisabet Holmquist* f. 1889 ⁶/₈ fr. Alanäs
 ad. s. Sixten Johansson f. 1923 ¹⁴/₈
 ad. d. Inga Greta Ringius f. 1931 ¹³/₁
22. *Per Olofsson* f. 1776 ²/₇ d. 1822 ¹⁹/₁₁ drunkning (Lb:14)
 g. m. *Maria Ersdotter* f. 1789 ²²/₃
 s. Olof f. 1808 ²⁵/₄ d. 1822 ¹⁹/₁₁ drunkning
 d. Helena f. 1810 ³/₁

s. Eric f. 1811 $\frac{16}{12}$
 s. Per f. 1814 $\frac{16}{3}$
 s. Hans f. 1816 $\frac{5}{3}$
 d. Margareta f. 1817 $\frac{27}{5}$
 d. Maja Lisa f. 1820 $\frac{16}{5}$
 s. Olof f. 1823 $\frac{14}{2}$

Storriiset anlades omkring 1829 av

23. *Eric Ersson* f. 1790 $\frac{3}{2}$ (Lå:3)
 g. 1827 m. *Anna Katarina Andersdotter Strömstedt* f. 1792
 s. Anders f. 1829 $\frac{16}{7}$

24. *Anders Ersson* f. 1829 $\frac{16}{7}$ d. 1907 $\frac{18}{3}$ fällmakare
 g. 1 1853 $\frac{3}{4}$ m. *Juliana Jönsdotter* f. d. 1867 $\frac{14}{11}$
 fr. Lidsjöberg
 s. Erik f. 1854 $\frac{8}{2}$ Strömstedt, fältjägare, emigrerat till
 U S A
 s. Jöns f. 1856 $\frac{20}{2}$
 s. Anders f. 1858 $\frac{23}{1}$
 s. Lars f. 1860 $\frac{2}{5}$ emigrerat till U S A
 s. Kristian f. 1862 $\frac{9}{8}$ d. 1942 Strömstedt
 d. Anna Katarina f. 1866 $\frac{23}{2}$ d. 1903

g. 2 m. *Sara Kajsa Israelsdotter* f. 1832 $\frac{23}{6}$ fr. Tåsjö
 d. Juliana f. 1871 $\frac{4}{12}$ d.
 d. Sara Kristina f. 1876 $\frac{5}{11}$
 d. Juliana f. 1878 $\frac{29}{4}$ g. m. Per Olof Jacobsson f. 1866 $\frac{30}{3}$

Skogsmarken såldes till Kramfors A.-B. och inägorna delades mellan sönerna Jöns och Anders.

25. *Jöns Andersson* f. 1856 $\frac{20}{2}$ d. 1925
 g. 1882 m. *Juliana Persdotter* f. 1855 $\frac{27}{11}$ d. 1933 $\frac{16}{7}$ (Lb:18)
 s. Anders Edvard f. 1883 $\frac{9}{4}$
 d. Sara Petronella f. 1886 $\frac{24}{3}$ g. m. Jöns Larsson (Lå:8)
 d. Juliana Kristina f. 1887 $\frac{31}{3}$ d. 1945
 s. Per Adolf f. 1888 $\frac{9}{12}$ Strömstedt
 d. Anna Erika f. 1892 $\frac{21}{7}$ småskollärarinna

26. *Anders Edvard Jönsson* f. 1883 $\frac{9}{4}$
 g. m. *Katarina Linnea Persson* f. 1907 $\frac{13}{7}$ fr. Dorotea
 d. Gunnel Katarina f. 1937 $\frac{25}{2}$
 s. Jöns Kristian f. 1945 $\frac{24}{3}$

27. *Per Olof Jacobsson* f. 1866 ³⁰/₃
g. m. *Juliana Andersdotter* f. 1878 ²⁹/₄
d. Sara Laura f. 1899 ¹²/₉
s. Olof Artur f. 1901 ⁸/₃
d. Lilly Juliana f. 1902 ⁶/₁₂
s. Ture Valfrid f. 1904 ¹²/₁₀
s. Erik Alrik f. 1906 ¹/₁₁
s. Per Herbert f. 1909 ²⁴/₃
d. Aina Katarina f. 1913 ¹⁴/₇
d. Asta Kerstin f. 1916 ²⁸/₆
28. *Anders Andersson* f. 1858 ²³/₁ d. 1925 ²¹/₁₀ (Lb:24)
g. m. *Klara Johanna Hällqvist* f. 1872 ¹²/₈ fr. Hällvattnet
d. Astrid Maria f. 1893 ²⁷/₃ g. m. folkskollärare Edvin
Hedenmalm i Bollnäs
s. Per Amandus f. 1896 ¹³/₁ Aldergård g. m. lärarin-
nan Magdalena (Magda) Landström f. 1900 fr. Gävle
d. Märta Juliana f. 1898 ²³/₂
d. Hildur f. 1900 g. m. Ernst Bryntesson f. 1897 ¹/₁
i Östersund
29. *Per Adolf (Jönsson) Strömstedt* f. 1888 ⁹/₁₂ (Lb:25)
g. 1920 m. *Märta Juliana Andersdotter* f. 1898 ²³/₂
ad. d. Inger Elisabet Margareta f. 1934 ²⁸/₅
Gården såldes 1943 till Olof Backlund f. 1910 ¹⁴/₄ (Lå:18)
- Hemmanet **Backen** anlades av
30. *Per Persson* f. 1766 ¹¹/₅ (Lb:12)
g. 1 m. *Gunild Jönsdotter* f. 1762
g. 2 m.
g. 3 1838 ²⁹/₉ m. *Margareta Jönsdotter* f. 1806 ¹⁸/₃ (Hs:4)
s. Per f. 1840 ²/₂
- Då Per Persson f. 1766 ¹¹/₅ var barnlös i sina båda första
äktenskap skänkte han 1813 hemmanet till sin styvdotter
och hennes man
31. *Sven Nilsson* f. 1771 ¹⁰/₁₁ d. 1856 ²/₇
g. m. *Anna Ersdotter* f. 1772 d. 1862 ³⁰/₆
s. Nils f. 1807 ⁹/₁₂ ogift

- d. Sigrid f. 1809 $^{11}/_7$ g. 1846 m. Zakris Andersson
f. 1809 $^{25}/_1$ fr. Öhn
d. Gunilla f. 1812 $^{18}/_2$
d. Brita f. 1818 $^{26}/_{12}$

32. *Zakris Andersson* f. 1809 $^{25}/_9$ fr. Öhn
g. 1846 $^{29}/_3$ m. *Sigrid Svensdotter* f. 1809 $^{11}/_7$
d. Anna f. 1748 $^{11}/_7$
d. Brita f. 1851 $^4/_7$ g. 1874 m. Jöns Ersson f. 1849 $^4/_8$
fr. Gärde

Gården övertogs 1874 av

33. *Jöns Ersson* f. 1849 $^4/_7$ fr. Gärde
g. 1874 $^6/_1$ m. *Brita Zakrisdotter* f. 1851 $^4/_7$
s. Zachris f. 1875 $^{29}/_6$ d. 1876 $^9/_1$
d. Maria Jakobina f. 1876 $^{25}/_7$ g. m. Erik Pålsson
f. 1880 $^6/_9$ fr. Hammerdal
s. Zachris f. 1877 $^{19}/_7$ Backman
s. Erik f. 1878 $^{12}/_{12}$ d. 1879 $^7/_1$
d. Sigrid f. 1880 $^{21}/_1$ d. 1881 $^{14}/_1$
d. Anna Brita f. 1881 $^{25}/_4$
d. Juliana f. 1884 $^9/_10$
d. Kristina Erika f. 1885 $^{11}/_{12}$
d. Märta Johanna f. 1887 $^{27}/_6$
d. Ester Margareta f. 1891 $^{27}/_2$
s. Jonas Erik f. 1892 $^{15}/_2$

34. *Zachris Backman* f. 1877 $^{19}/_7$
g. 1926 m. *Brita Maria Blom* f. 1887 $^{30}/_8$ fr. Tåsjö
f. d. Aina Gunhild Elisabet Sundström f. 1917 $^{13}/_6$
f. d. Siv Birgit Gladys Johansson f. 1925 $^{13}/_3$
f. s. Sture Verner Lindqvist f. 1933 $^{28}/_{11}$

35. *Erik Pålsson* f. 1880 $^6/_9$ fr. Hammerdal
g. m. *Maria Jakobina Jönsdotter* f. 1876 $^{25}/_7$
s. Jöns Erik f. 1904 $^{26}/_3$ g. m. Inga Maria Johansson
f. 1917 $^{18}/_6$
s. Verner f. 1907 $^5/_8$
s. Rune f. 1911 $^{27}/_9$ g. m. Ulla Elisabet Hamqvist f.
1920 $^{11}/_6$

Lövberga

36. *Jöns Erik Pålsson* f. 1904 ²⁶/₃
g. m. *Inga Maria Johansson* f. 1917 ¹⁸/₆
d. Anna Maj f. 1948 ¹⁸/₁
d. Barbro Lucia f. 1950 ⁴/₇

37. *Rune Pålsson* f. 1911 ²⁷/₉
g. m. *Ulla Elisabet Hamqvist* f. 1920 ¹¹/₆
d. Agneta Elisabet f. 1946 ¹⁹/₅

Förste åbon på **Åtgården** var

38. *Per Jacobsson* f. 1803 ²⁶/₈ (Lb:13)
g. m. *Magdalena Stenklyft* f. 1819 ¹⁰/₉ fr. Ramsele
s. Jacob f. 1843 ⁷/₁₂
d. Anna Catharina f. 1845 ¹⁴/₁₁ g. m. Anders Zakrisson
Hamqvist f. 1847 ²⁸/₂
s. Per f. 1848 ³/₃ Åberg
d. Brita Maria f. 1849 ²⁰/₃
d. Magdalena f. 1852 ⁷/₁ g. m. inspektör Z. Åslund,
Strömsund
39. *Jacob Persson* f. 1843 ⁷/₁₂
g. 1 m.
d. Magdalena Erika } f. 1874 ²⁴/₁₁
s. Per Valfrid }
s. Claes Mikael f. 1879 ⁴/₇
- g. 2 1881 ¹⁸/₄ m. *Brita Leandra Nilsson* f. 1860 ²⁸/₂
d. Brita Linnea f. 1884 ⁵/₈
s. Nils Teodor f. 1886 ⁹/₁₁
s. Jakob Ingemar f. 1891 ⁹/₈
40. *Anders Zakrisson Hamqvist* f. 1847 ²⁸/₂ fr. Alanäs
g. m. *Anna Catharina Jacobsdotter* f. 1845 ¹⁴/₁₁
s. Zakris Petter f. 1874 ²⁷/₉
s. Anders f. 1876 ⁹/₉
s. Jöns f. 1879 ²⁴/₈
d. Brita Maria f. 1881 ⁸/₃
d. Magdalena Elisabet f. 1884 ²¹/₅
d. Anna Karolina f. 1888 ²²/₁₀

vecklats på samma sätt efter 1786 som andra landsändar, där avvitrningen pågått utan avbrott. I 1820 års stadga fastställdes arealen per mantal till 500 à 3000 tunnland «allt efter markens beskaffenhet samt mer eller mindre godhet». Impediment skulle ej inräknas och som impediment räknades sjöar, berg samt vissa kala och odugliga mossar. I fjälltrakterna bestämdes enligt kungligt brev av den 14 juni 1826, att varje fullt mantal skulle tilldelas i inägor och slätter 80 samt i skogs- och betesmark 220 tunnland till högsta godheten uppskattad jord. Högsta tillåtna arealen sattes här till 4 500 tunnland. Om en by eller ett hemman hade överloppsjord kunde åbon nu liksom enligt 1780 års instruktion få behålla den mot erläggande av ökesskatt. Om vederbörande ej inom viss tid hade gjort anmälan därom till K. B., kunde denna mark överlätas till annan person, som var villig att uppodla den. Var överloppsjorden av den vidd och godhet, att den motsvarade minst $\frac{1}{8}$ mantal, skulle åbon, som ville begagna sig av optionsrätten (bördsrätt), vara skyldig att särskilt bebygga, bruka och hävda densamma. Uppgick den ej till $\frac{1}{8}$ mantal kunde den upplätas till kronotorp. Innehavaren blev skyldig erlägga belöpande ränta efter tilländalupna frihetsår. Om överloppsjorden inte var tjänlig till odling skulle den särskilt avrösas och betraktas som kronoallmänning.

Frågan om överloppsmarkens jordnatur, d. v. s. om jorden skulle betraktas som kronans eller bondens, var fortfarande obesvarad. Därom tvistade myndigheterna. Landshövdingen ansåg för sin del, att den skulle få samma natur som hemmanet förut ägt. Kammarkollegium hade en rakt motsatt uppfattning. Samtliga ledamöter utom kammarrådet J. Falkman ansågo, att vederbörande hava rätteligen förfarit, då de ifrågakända ökesskatterna blivit i jordeboken under kronotitel införda. Kungl. Maj:t fastställde genom brev till kammarkollegium den 12 februari 1849, att när överloppsjord vid äldre hemman fått bibehållas »emot tillökning i hemmanens skatt och ränta utan skyldighet att densamma särskilt bebygga» skulle tillökningen i skatte-talet upptagas under samma natur, som hemmanet då innehade. Om man förut förfarit på annat sätt, skulle detta rättas till. Funnes vid avvitrningen hemman, som var mindre än $\frac{1}{4}$ mantal skulle av intill ledig överloppsjord eller avradsland så mycket fyllnad i tunnlandtalet tilldelas detta, att det kunde uppskattas till minst $\frac{1}{4}$ mantal men inte över ett helt mantal. Om ett hemman behövde fyllnadsanslag, men det ej fanns lämplig mark att tillgå, skulle hemmanets mantal och ränta sättas ner (förmedlas) i förhållande till ägobristen. Saknade hemmanet nödig skog och betesmark, fick det ej tilldelas mark, som med fördel kunde uppodlas till åker och äng och användas till nya självständiga lägenheter. Optionsrätt till kronans avradsland skulle i princip ej gälla, men om avradsland låg inom en bys eller ett hemmans rågång skulle innehavaren åtnjuta företrädesrätt liksom till vanlig överloppsmark.

Skulle utbytning verkställas i samband med avvitrningen, borde det såvitt möjligt tillses, att varje hemmansägare fick sin avskilda del i ett skifte och att han fick behålla sina inägor. Kunde ej en-

skiftesprincipen bibehållas, borde två eller högst tre skiften tillåtas. Nybyggen skulle också utläggas i ett sammanhang. Detta var ett väl befogat påpekande. Det hade nämligen hänt, att ett hemman utom stamjorden 242 tunnland 15 kappland tilldelats 107 stycken större och mindre slätterfläckar med endast ringa bördighet och kringströdda på ungefär 1 kvadratmil. För detta hade pålagts en så obetydlig ränta som 35 skillingar.

Sedan de enskilda ägorna blivit avskilda från kronans marker och sedan svaga hemman tilldelats fyllnadsjord, skulle den överblivna kronojorden indelas till nya hemman, som ej fingo understiga $1/8$ och ej överstiga ett helt mantal. K. B. ägde att tillse, att nybyggen ej anlades så spridda och avsides i ödemarken som förut skett. Nybyggena borde läggas vid sjöar, strömmar och vägar och helst flera på ett ställe med hänsyn till inbördes hjälp.

Om någon ansökte att få anlägga nybygge på kronoavradsland, borde landshövdingen bevilja ansökningsen, så vitt laga hinder ej mötte. Var avvitringslantmätaren sysselsatt på annat ställe, skulle nybygget utstakas av länsmanen i distriktet jämte två nämndemän. Sedermera skulle nybygget vid avvitrningen ordentligt avmätas och skatteläggas. Enligt kungl. brevet av den 12 december 1780 skulle 30 daler silvermynts eller 10 riksdalers ränta motsvara ett helt mantal. Landshövdingen hade också att se till, att endast sådana personer tilldelades nybyggen, som kunde anses äga förmåga därtill och tillräckliga medel att med det bidrag, som staten lämnade, uppodla lägenheten och försörja sig under tiden utan att falla staten eller socknen till last.

Funnos efter avvitrningen sådana kronomarker kvar, som inte kunde användas till nya hemman eller torp, skulle dessa områden reserveras för framtida behov. Sådana områden fingo ej bortgivas åt enskilda mot skogsränta, men mulbetet kunde tillsvidare upplåtas åt byalagen mot smörränta. Ränta är en gemensam beteckning på såväl skatt som utskylder. Den erlades av ålder huvudsakligen in natura t. ex. spannmål, smör, kött, järn, tjära.

Strömfäll på kronoparker fingo ej avhändas kronan genom skatteköp. Landshövdingen hade dock rätt att ge tillstånd till närboende åbor att använda dem tillsvidare mot en viss lämplig avgift. Åborna voro skyldiga avträda sådan förmån, då kronan så begärde.

Kostnaderna för lantmätarna och avvitringsrätten bestredos ur allmänna medel. De enskilda delägarna voro skyldiga att under själva förrättningen bestå husrum, ved och ljus åt funktionärerna. Angränsande hemmansägare skulle deltaga i hantlangningen till hälften mot kronan. Denna skulle dock helt bestrida hantlangningskostnaderna vid avmätning av den mark, som kunde komma under kronans egen disposition, och hemmansinnehavarna själva svara för all hantlangning som gällde de ågor, som hemmanen erhölet till fyllnad eller under optionsrätt.

Avvitringsverket i Jämtland gick relativt hastigt och utan större avbrott och förtjänsten härav torde till stor del vara ordförandens i avvitringsrätten. Denne var häradshövdingen P. N. Poignant,

som förut varit t. f. landssekreterare på Öland. Så gott som uteslutande ha förändringar och förtydligande av 1820 års stadga tillkommit på hans initiativ.

Samtliga utarbeten vid avvitringsverket i länet voro avslutade 1871 och den siste avvitringslantmätaren lämnade sin tjänst 1872. Han hette Hans Fredrik Behm och var född i Ovikens prästgård och dog i Östersund 1873.

Statsverkets utgifter för avvitrningen mellan åren 1821—71 uppgingo för Jämtlands län till 491.151 kronor.

I häfte 8 av Strömsboken har jag bl. a. behandlat byn Lövberga. Vid detta arbete har jag haft stor nytta av den redogörelse för gårdarna i byn, som lämnats till Ströms Soekenarkiv av folkskolläraren O. Gunnar Hörnfeldt och jag frambär här till honom ett varmt tack för god hjälp.

A. M.-n.

Ströms hembygdsförenings äldre årspublikationer kunna ännu erhållas och kosta: Årspublikationen 1931 kr. 1:—, 1932 kr. 0:75, 1933 kr. 0:75, 1934 kr. 1:—, 1935 kr. 1:25, 1936 kr. 1:50, 1937 kr. 1:50, 1938 kr. 2:—, 1941 kr. 2:—, 1942/43 kr. 2:—.

Föreningens medlemmar kunna erhålla samtliga publikationer 1931—1943 för ett pris av 10:— kr. Likvid kan insändas till **Ströms Hembygdsförening, Strömsund postg. 243 30** eller till **Rektor Alfred Mattesson, Strömsund**.

Strömsbokens häfte 1 (Alavattnet och Bonäset), häfte 2 (Bonäset och Bredkålen), häfte 3 (Bredkålen och Gärdnäsbyn), häfte 4 (Gärdnäsbyn och Hillsand), häfte 5 (Hillsand och Näxåsen), häfte 6 (Kärnäset), häfte 7 (Långåsen, Hössjön, Hössjöberg) erhållas även genom **Nordfors Bokhandel, Strömsund**.

Bliv medlem i Ströms Hembygdsförening!

Arsavgiften är 2:— kr.

Medlemmarna erhålla Strömsbokens häften gratis.

— PRIS 2:50 —